



Datum
2021-06-30
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2021-490

Yttrande

Till
Utbildningsdepartementet

Remiss från Utbildningsdepartementet - Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven - aktivt stöd- och elevhälsoarbete samt stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning

U2021/01369

Sammanfattning

Kommunstyrelsen delar i huvudsak utredningens förslag. Synpunkter som behöver belysas lämnas kapitelindelad.

Yttrande

6.1.5 Pojkar får mer stöd men når mer sällan kunskapskraven

Kommunstyrelsen saknar, i den problembild utredningen ger, att det för en jämlik och likvärdig skola även är viktigt att arbeta förebyggande med och åtgärdande av flickornas höga stressnivå. Denna problematik bör värderas lika högt som pojkars måluppfyllelse. Det behöver uppmärksammas hur skolorna ska stötta flickorna till att hantera sin skolsituation.

6.4.1 Krav på specialpedagog eller speciallärare inom elevhälsan

Den specialpedagogiska kompetensen inom elevhälsan behöver stärkas genom att ett krav ställs på tillgången av en sådan kompetens. Kommunstyrelsen vill understryka att båda professionerna specialpedagog och speciallärare behövs i elevhälsoarbetet på en skola. Kommunstyrelsen ser en risk i att göra yrkeskategorierna utbytbara vilket kan förstärka den sammanblandning av rollerna som fortfarande finns.

Kommunstyrelsen tycker också att det behöver utredas vidare om eventuellt fler professioner bör regleras i elevhälsan, såsom logoped, studie- och yrkesvägledare och arbetsterapeut, i syfte att skapa bättre lärmiljöer och öka känslan av sammanhang för eleven. Kommunstyrelsen ställer sig frågande till om det behövs vidareutbildning för de olika

elevhälsoprofessioner som idag inte kräver specialistkompetens för att kunna arbeta hälsofrämjande och förebyggande i en skolkontext.

6.6.1 Kunskapssammanställningar om elevhälsa och stöd

Kommunstyrelsen anser även att Sveriges kommuner och regioner (SKR) är en viktig part i detta för att få in arbetsgivarperspektivet.

7.7.3 En numerär reglering av en acceptabel lägstanivå för tillgång till elevhälsan

Kommunstyrelsen ser elevhälsan som en verksamhetskritisk del för att alla elever skall kunna nå utbildningens mål och hade välkomnat en nationell satsning på elevhälsan. Kommunstyrelsen är dock av erfarenhet kritisk till att antalet elever ska regleras, även om regleringen endast anger en lägsta nivå. Numerära regleringar saknar relevans för dagens uppdrag inom elevhälsan. Fler faktorer än elevantal behöver vägas in, oavsett vilken nivå regleringen avser. Bemanningen behöver vara anpassad till mål och uppdrag samt faktorer som elevunderlagets socioekonomiska sammansättning och antal nyanlända elever, antal skolor, antal rektorer att samarbeta med och antal elevhälsoteam att närvara i. Det är huvudmannen som gör en bedömning av hur mycket personal som ska finnas inom elevhälsan och vilken kompetens som behövs utifrån de lokala behoven (utifrån elevernas och verksamheternas behov och förutsättningar). Detta så att alla elever tillförsäkras en likvärdig utbildning.

En skolsköterska har kontakt med varje elev och följer alla elevers utveckling samt arbetar hälsofrämjande och förebyggande på både individnivå och gruppnivå, medan kuratorerna agerar i olika ärenden och inte har individkontakt med alla.

Kommunstyrelsen anser att det finns uppenbara risker med förslaget där den numerära regleringen uppfattas som ett tak vilket kan leda till att skolor med sämre förutsättningar eller där elevernas behov av stöd och av ett aktivt elevhälsoarbete är större, inte får den tillgång till elevhälsopersonal som de behöver. Kommunstyrelsen delar dock utredningens bild av bristande likvärdighet när det gäller tillgången på en god och jämlik elevhälsa, samt koppling mellan resurser i form av elevhälsopersonal och möjligheten att erbjuda alla elever en god och likvärdig kvalitet på elevhälsan.

Kommunstyrelsen ser även att förslaget sannolikt skulle innebära en utökning för många huvudmän och redan idag ses svårigheter med kompetensförsörjningen inom vissa professioner av elevhälsan.

Kommunstyrelsen anser vidare att det finns otydligheter i förslaget vad gäller finansiering och ser, om förslaget antas, behov av en konsekvensanalys kopplat till form av eventuellt riktat eller generellt statsbidrag.

8.6.5 Kompetensutveckling för elevassistenter

Utredningen föreslår att Specialpedagogiska skolmyndigheten och Skolverket ges i uppdrag att i samverkan utforma kompetensutvecklingsinsatser för elevassistenter i grundsärskolan. Kompetensutvecklingen ska ge kunskaper i skolans styrdokument, hur

funktionsnedsättningar kan påverka elevernas lärande och vad elevassistentrollen innebär. Kommunstyrelsen anser att detta bör också gälla för grundskolan. En utbildad elevassistent kan hjälpa till med att skapa bättre förutsättningar för elever att nå de kunskapskrav som minst ska nås genom att vara med i utvecklingen av inkluderande lärmiljöer på skolan. Forskningen visar att utbildning av elevassistenter i kombination med specialpedagogisk handledning resulterar i positiv utveckling för elever i behov av särskilt stöd men även för övriga elever i klassen.

Kompetensutveckling för elevassistenter är bra och behövligt, men det räcker inte. Det behövs en fördjupad utbildning, till exempel en påbyggnadsutbildning utöver gymnasieskolan.

8.6.6 Lärarbristen i grund- och gymnasiesärskolan kräver särskilda åtgärder

Kommunstyrelsen ställer sig positiv till utredningens bedömning och vill lyfta vikten av att detta utreds skyndsamt. Kommunstyrelsen anser även att det är angeläget att se över vilka målgrupper av lärare som skulle kunna vara aktuella för eventuell vidareutbildning.

9.6 Förslag till nya benämningar på målgruppen och skolformerna

Kommunstyrelsen ser positivt på förslaget att skolformerna byter namn. Namnbytet till en anpassad gymnasieskola är en förändring som går i linje med att gymnasiesärskolan ska närma sig gymnasieskolan i dess struktur samt ett ökat fokus på kunskapsuppdraget. Namnet, en anpassad grundskola eller gymnasieskola, tydliggör att skolan ska vara just en anpassad variant av skolformen vilket även innebär att ambitionen från lagstiftaren att stärka samarbete och flexibilitet mellan skolformerna ges ökade möjligheter. Det är dock inte säkert att den nya benämningen upplevs mindre stigmatiserande för målgruppen, utan det behövs fler och mer genomgripande insatser än en ny benämning.

Ordförande

.....
Karin Stjernfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Anna-Lena Alnerud
.....

Moderaterna och Centerpartiet reserverar sig och lämnar in en gemensam skriftlig reservation.

Vänsterpartiet reserverar sig och lämnar in en skriftlig reservation.

Sverigedemokraterna reserverar sig och lämnar in en skriftlig reservation.

Miljöpartiet reserverar sig och lämnar in en skriftlig reservation.